

Warszawa, dnia 19 lipca 2022 r.

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

DOOŚ-WDŚZIL.420.4.2022.mk.5

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.), dalej Kpa, po rozpatrzeniu odwołania [REDAKTOWANE] z dnia 18 marca 2019 r. od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 1 marca 2019 r., znak: WOO-II.420.122.2018.JC.37, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie linii 400 kV Piła Krzewina – Plewiska, według wariantu proponowanego przez wnioskodawcę (wariant WP),

1. uchylam punkt I.2.16) decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W ramach kompensacji przyrodniczej za usuwane drzewa i krzewy oraz w związku z minimalizacją negatywnego oddziaływania na bielika *Haliaeetus albicilla*:

- na działkach o numerach ewidencyjnych 8142/1 i 8142/2 obręb Miasto Ujście, gm. Ujście, wzdłuż granic płątów siedliska przyrodniczego 9170, dokonać nasadzeń rodzimych gatunków krzewów, tj. tarniny *Prunus spinosa*, kruszyny *Frangula alnus* i głogu jednoszyjkowego *Crataegus monogyna*,
- w obszarze Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 lub jego najbliższym sąsiedztwie dokonać kompensacji przyrodniczej siedliska 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum* na łącznej powierzchni nie mniejszej niż 0,95 ha. Działanie zrealizować w porozumieniu z odpowiednią jednostką PGL Lasy Państwowe i pod kierunkiem specjalisty fitosocjologa, który wskaże m.in. skład gatunkowy nasadzeń. W ciągu trzech lat od wykonania nasadzeń, tj. w 1, 2 i 3 roku dokonywać przeglądu zachowania udatności nasadzeń zastępczych, a w przypadku stwierdzenia braku udatności, nasadzenia uzupełniać w stosunku 1:1, najpóźniej w następnym okresie wegetacyjnym,
- w odległości do 10 km od żerowisk w dolinie Warty lub stawów w Objezierzu, zgodnie z wytycznymi specjalisty ornitologa, wykonać dwie platformy lęgowe dla bielika *Haliaeetus albicilla*,
- nasadzenia zastępcze oraz platformy lęgowe należy zrealizować nie później niż w terminie dwóch lat od momentu ustatecznienia się decyzji.”;

2. uchylam punkt I.3.3) decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Na odcinkach pomiędzy słupami Ka-1 – Us-21 (obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001), Po-20 – Ob-21 (obszar Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015), Ob-21 – Ob-29 (dolina Warty), Ob-29 – Sza-5 (otoczenie obszaru Natura 2000 Dolina Samicy PLB300013 – rejon stawów rybnych w Objezierzu), na przewodach odgromowych zamontować naprzemiennie spirale ostrzegawcze typu „dużego”, tj. o średnicy 35 cm i długości 100 cm. Spirale zamontować w odstępach co 60 m na każdym z przewodów, z przesunięciem co 30 m. Dodatkowo, na odcinkach pomiędzy słupami Ka-6 – Us-3, Ob-19 – Sza-1, zamontować na obu przewodach odgromowych, w połowie długości pomiędzy spiralami typu dużego, spirale typu „małego” o średnicy ok. 11 cm.”;

3. uchylam punkt II.3. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Na odcinkach linii wyposażonych w spirale, tj. pomiędzy słupami Ka-1 – Us-21, Po-20 – Ob-21, Ob-21 – Ob-29, Ob-29 – Sza-5, wykonać porealizacyjny monitoring śmiertelności ptaków. Monitoring przeprowadzić w ciągu minimum 3 okresów 12-miesięcznych, optymalnie w 2, 3 i 4 roku od momentu ustatecznienia się decyzji. Dla porównania efektywności zamontowanych ostrzegaczy należy także poddać monitoringowi odcinek o długości nie mniejszej niż 10 km, przebiegający przez różnorodne siedliska (w tym zadrzewienia, obszary łąkowe lub rolne), na którym nie będą zamontowane ostrzegacze dla ptaków.

Metodyka badań powinna opierać się na najlepszej, dostępnej wiedzy w tym zakresie, a jej projekt wraz z propozycją odcinków linii, niewyposażonych w ostrzegacze, na których ma być prowadzony monitoring, należy przedstawić do akceptacji Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu. Liczba i terminy kontroli powinny być dostosowane do okresów fenologicznych. W okresie lęgowym oraz w trakcie migracji wiosennej i jesiennej kontrole przez specjalistę ornitologa należy wykonywać nie rzadziej niż co 7-10 dni. W miejscach o szczególnym znaczeniu dla ptaków, np. znane skupiska, noclegowiska, miejsca wzmożonej migracji, wskazane jest zagęszczenie obserwacji do 1 obserwacji co 5 dni. Wyniki monitoringu corocznie (nie później niż 2 miesiące od zakończenia cyklu rocznego) przedstawiać Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz do wiadomości Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska.

Ostateczny raport z interpretacją wyników monitoringu porealizacyjnego oraz ewentualny plan stosowania dodatkowych działań minimalizujących, w tym w szczególności w zakresie zastosowania ostrzegaczy w postaci obrotowych płytek, tzw. firefly, zaakceptowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, przekazać do wiadomości Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w terminie do 30 dni od dnia uzyskania akceptacji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.”;

4. w pozostałym zakresie utrzymuję decyzję w mocy.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 marca 2019 r., znak: WOO-II.420.122.2018.JC.37, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, dalej RDOŚ w Poznaniu, w związku z wnioskiem Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. z dnia 12 kwietnia 2018 r., działając na podstawie art. 71 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081, ze zm.), dalej ustawa o oś, określił środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na budowie linii 400 kV Piła Krzewina – Plewiska, według wariantu proponowanego przez wnioskodawcę (wariant WP).

W dniu 19 marca 2019 r. odwołanie od powyższej decyzji wniósł [REDAKTOWANE] będący właścicielem działki o nr ewid. [REDAKTOWANE] obręb ewidencyjny 302117_2.0015 Swadzim w gminie Tarnowo Podgórne, położonej na przebiegu linii 400 kV. Odwołanie zostało wniesione w terminie – decyzja RDOŚ w Poznaniu z dnia 1 marca 2019 r. została doręczona stronom przez obwieszczenie w trybie art. 49 Kpa, a termin na wniesienie odwołania upłynął w dniu 1 kwietnia 2019 r.

Odwołanie [REDAKTOWANE] nie zostało jednak odręcznie podpisane, a także zdaniem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, dalej GDOŚ, nie spełniało wymagań ustalonych w przepisach prawa, tj. nie definiowało dowodów uzasadniających żądanie, będące jego przedmiotem, na których obowiązek wykazania wskazuje dyspozycja art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U z 2022 r. poz. 273), dalej specustawa przesyłowa. Wobec powyższego GDOŚ pismem z dnia 19 listopada 2019 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.98.2019.EO/EU.8, wezwał stronę w trybie art. 64 § 2 Kpa do usunięcia braków formalnoprawnych odwołania. W wezwaniu zawarte zostało pouczenie o obowiązku uzupełnienia wskazanych w nim braków w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wezwania pod rygorem pozostawienia odwołania bez rozpatrzenia w sytuacji braku ich uzupełnienia. Pismem z dnia 11 grudnia 2019 r., skarżący przesłał podpisane odwołanie. Ponadto odrębnym pismem z dnia 11 grudnia 2019 r. zwrócił się również do GDOŚ o przedłużenie terminu na uzupełnienie braków formalnoprawnych złożonego odwołania o dowody uzasadniające żądanie, co najmniej do dnia 11 lutego 2020 r., bądź ewentualnie o zawieszenie postępowania administracyjnego do czasu uzupełnienia złożonego środka zaskarżenia.

Pismem z dnia 19 grudnia 2019 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.98.2019.EO/EU.10, GDOŚ poinformował [REDAKTOWANE], że termin wynikający z art. 64 § 2 Kpa (co najmniej 7-dniowy) ma charakter ustawowy i tym samym nie może być wydłużony. W związku z nieprzedstawieniem przez skarżącego dowodów uzasadniających żądanie będące przedmiotem odwołania, podanie [REDAKTOWANE] z dnia 18 marca 2019 r. zostało pozostawione bez rozpoznania o czym został on poinformowany. Po wniesieniu ponaglenia [REDAKTOWANE] złożył skargę na bezczynność GDOŚ do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, dalej WSA w Warszawie. Wyrokiem z dnia 22 października 2020 r., sygn. akt: IV SAB/Wa 630/20, WSA w Warszawie stwierdził, że GDOŚ dopuścił się bezczynności a w związku z tym zobowiązał organ do rozpatrzenia odwołania [REDAKTOWANE]. Skarga kasacyjna od powyższego wyroku wniesiona przez GDOŚ, została oddalona przez Naczelny Sąd Administracyjny, dalej NSA, wyrokiem z dnia 23 listopada 2021 r., sygn. akt: III OSK 4239/21. Mając na uwadze ocenę prawną zawartą w powyższych wyrokach należy uznać, że odwołanie [REDAKTOWANE] zostało wniesione skutecznie.

[REDAKTOWANE] wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy organowi I instancji do ponownego rozpatrzenia. W odwołaniu podniósł następujące uwagi i zastrzeżenia:

1. Naruszenie przepisów postępowania art. 72 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy o oś, poprzez wybór wariantu proponowanego przez inwestora, który nie uwzględnił, że

planowane przedsięwzięcie w sposób rażąco narusza prawo własności odwołującego się. Zgodnie z powyższymi regulacjami każdy raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dalej raport o oś, powinien zawierać przynajmniej trzy warianty przedsięwzięcia, które mają umożliwić organom administracji publicznej dokonanie rzetelnej analizy konsekwencji planowanego przedsięwzięcia w zakresie środowiska naturalnego. Zdaniem strony miało to wpływ na wydane rozstrzygnięcie, prowadząc do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach bez uwzględnienia negatywnych i niedopuszczalnych skutków inwestycji, która w praktyce sprowadza się do wywłaszczenia należącej do niego nieruchomości. Zdaniem [REDAKTOWANE] RDOŚ w Poznaniu nie zweryfikował czy pozostałe trzy warianty nie są w swych skutkach mniej uciążliwe dla strony. Organ I instancji nie uzasadnił także, dlaczego prawo własności odwołującego się ma być w tej sytuacji mniej chronione niż prawo wnioskodawcy do realizacji inwestycji. W sytuacji, gdy w przedmiotowej dokumentacji brak jest uzasadnienia dla faktycznego wywłaszczenia nieruchomości, której właścicielem jest odwołujący się, organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, nie ma możliwości dokonania oceny, czy proponowane przez inwestora rozwiązania gwarantują realizację inwestycji zgodnie z prawem.

2. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 21 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., dalej Konstytucja, w związku z art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy o oś, poprzez wydanie decyzji, która w realiach niniejszej sprawy doprowadzi do pozbawienia prawa własności nieruchomości odwołującego się. Jak podnosi [REDAKTOWANE] zrealizowanie przedmiotowej inwestycji pozbawi go „praktycznego uprawnienia do realizowania prawa własności”, podczas gdy tego rodzaju wywłaszczenie winno nastąpić za „słusznym odszkodowaniem” w odrębnym postępowaniu i winno być zwieńczone wydaniem odpowiedniej decyzji.
3. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 112 i następnych ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm.), poprzez ich niezastosowanie, podczas gdy wnioskowane przedsięwzięcie prowadzi do wywłaszczenia nieruchomości odwołującego się.
4. Naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 107 § 1 pkt 6 Kpa, poprzez brak faktycznego i prawnego uzasadnienia decyzji RDOŚ w Poznaniu z dnia 1 marca 2019 r. w zakresie wyboru wariantu proponowanego przez inwestora, który w realiach sprawy prowadzi do wywłaszczenia nieruchomości [REDAKTOWANE].

W uzasadnieniu zarzutów [REDAKTOWANE] wskazał również, że w 2008 r. działki oznaczone numerami ewidencyjnymi [REDAKTOWANE] i [REDAKTOWANE], obręb ewidencyjny 302117_2.0015, Swadzim, których był właścicielem zostały wywłaszczone na potrzeby związane z budową drogi krajowej nr S11, w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1363, ze zm.), za co otrzymał odszkodowanie. Nad działką nr ewid. [REDAKTOWANE] przebiegają aktualnie dwie linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 220 kV relacji Plewiska – Piła Krzewina i relacji Plewiska – Czerwonak. [REDAKTOWANE] wskazał, że nabył przedmiotową nieruchomość z zamiarem wybudowania na niej budynku gastronomiczno-turystycznego, który pełniłby również funkcję hotelu. Jak podkreśla odwołujący się, obowiązujące w dacie nabycia ww. nieruchomości warunki studium zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarnowo Podgórne – Kierunki Zagospodarowania

Przestrzennego, tj. Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXXI/263/2008 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 20 maja 2008 roku, przewidywały przeznaczenie tej nieruchomości pod aktywizację gospodarczą.

Przed wywłaszczeniem działek numer [REDAKTED] oraz [REDAKTED] pod drogę, nieruchomość nadawała się pod zabudowę komercyjną. Strona wskazuje przy tym, że zgodnie z § 182 ust. 6 pkt 2 obowiązującego wówczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarnowo Podgórne, na terenie ww. nieruchomości dopuszczano realizację obiektów związanych z działalnością gospodarczą, turystyczną, rekreacyjną i rolną, w których pobyt ludzi nie przekracza 8 godzin, przy spełnieniu wszystkich wymagań Polskiej Normy PN-E-05100-1 z marca 1998 r. „Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa”. Dla obiektów tych wymagane było uzgodnienie warunków ich lokalizacji z właścicielem obecnie istniejącej linii elektroenergetycznej o napięciu znamionowym 220 kV. Docelowo na działce o nr ewid. [REDAKTED] miał być zlokalizowany parking dla klientów hotelu. Z kolei zabudowa przeznaczona na stały pobyt ludzi miała być zlokalizowana na terenie działek o nr. ewid.: [REDAKTED] oraz [REDAKTED].

Po wydaniu decyzji o przejęciu dwóch z trzech działek, odwołujący się nie zmienił swojego zamierzenia. Planowana inwestycja mogła jednak zostać zrealizowana już wyłącznie na działce nr ewid. [REDAKTED]. Celem rozpoczęcia inwestycji strona zainicjowała postępowanie w sprawie ustalenia warunków zabudowy. To z kolei uzasadniało konieczność wskazania przez inwestora wariantów alternatywnych przebiegu trasy projektowej linii elektroenergetycznej 400 kV, uwzględniających nie tylko wymogi ochrony środowiska naturalnego, lecz także usprawiedliwione interesy stron postępowania, w tym również [REDAKTED]. Jego zdaniem przyjęta przez organ I instancji trasa projektowanej inwestycji nie spełnia tych postulatów.

W ocenie skarżącego konieczne jest szczegółowe uzasadnienie wyboru wariantu z uwzględnieniem możliwości wytyczenia trasy projektowanej linii z pominięciem działki o nr. ewid. [REDAKTED] i zagospodarowania na te cele np. działek sąsiednich. Przemawia za tym również obecny sposób wykorzystania działek sąsiednich, które przeznaczone są na cele rolnicze. Wskazuje, że napowietrzny typ linii energetycznych jest rozwiązaniem z założenia niekorzystnym dla terenów zabudowy mieszkaniowej. Nie oddziałuje natomiast w takim samym stopniu na tereny upraw rolnych a w konsekwencji nie ogranicza sposobu ich wykorzystania.

Realizacja wnioskowanej inwestycji spowoduje znaczne uciążliwości dla odwołującego się, jako właściciela nieruchomości, na której posadowione są słupy i w związku z tym należy mu się z tego tytułu odpowiednie odszkodowanie. Po wybudowaniu projektowanej linii 400 kV nieruchomość strony zostanie wyłączona z użytkowania i w praktyce zostanie objęta zakazem zabudowy. Pominięcie wskazanych powyżej okoliczności miało istotny wpływ na treść zaskarżonej decyzji, prowadząc do niepełnej oceny środowiskowych uwarunkowań przedsięwzięcia, w szczególności jej wpływu na możliwość oraz sposób zagospodarowania nieruchomości odwołującego się.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustalił i zważył, co następuje.

Mając na uwadze zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, której istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, organ w ramach postępowania odwoławczego dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego.

W toku postępowania odwoławczego GDOŚ rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych. Organ nie znalazł przyczyn, które uzasadniałyby uchylenie zaskarżonej decyzji.

Planowana linia elektroenergetyczna 400 kV (ok. 91,95 km) zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko należy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane. Rozporządzenie to utraciło moc na etapie postępowania odwoławczego (tj. w dniu 11 października 2019 r.). Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) do przedsięwzięć, w przypadku których przed dniem wejścia w życie rozporządzenia wszczęto i nie zakończono jednego z postępowań w sprawie m.in. decyzji, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy ooś, stosuje się przepisy dotychczasowe. Zatem biorąc pod uwagę datę wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zastosowanie w sprawie znajduje ww. rozporządzenie z dnia 9 listopada 2010 r.

Inwestycja zlokalizowana jest w województwie wielkopolskim i dotyczy budowy napowietrznej linii elektroenergetycznej będącej przedsięwzięciem mogącym zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, a ponadto wymienionym w załączniku do specustawy przesyłowej (wykaz strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych nr 17 – budowa linii 400 kV Dunowo – Żydowo Kierzkowo – Piła Krzewina – Plewiska). Jak wynika z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret trzecie oraz lit. k ustawy ooś, organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla tego typu przedsięwzięć jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. Właściwość miejscową RDOŚ w Poznaniu statuuje art. 123 ust. 1 ustawy ooś, w myśl którego regionalny dyrektor ochrony środowiska jest organem administracji rządowej niezespolonej do realizacji zadań, o których mowa w art. 131 ust. 1 ustawy ooś, na obszarze województwa. Natomiast obszarem działalności RDOŚ w Poznaniu jest obszar woj. wielkopolskiego, będący miejscem realizacji całości omawianego przedsięwzięcia. Zatem jak wynika z art. 127 § 2 Kpa oraz art. 127 ust. 3 ustawy ooś, organem właściwym do rozpatrzenia odwołania od decyzji z dnia 1 marca 2019 r. jest GDOŚ.

W trakcie postępowania odwoławczego, przed wydaniem decyzji rozstrzygającej w sprawie, GDOŚ, mając na względzie obowiązki płynące z zasady czynnego udziału stron w postępowaniu (art. 10 § 1 Kpa), zawiadomieniem z dnia 15 kwietnia 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.4.2022.mk.2, poinformował strony o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się co do jego treści. Ponadto wykonując wskazania zawarte w ww. wyroku NSA, pismem z dnia 2 czerwca 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.4.2022.mk.4, GDOŚ na podstawie art. 50 § 1 Kpa wezwał [REDAKTOWANE] o przedłożenie dodatkowych dowodów w sprawie, których zamiar przedłożenia wskazywał w piśmie z dnia 11 grudnia 2019 r. Pismem z dnia 24 czerwca 2022 r. przedłożone zostały kserokopie z akt sprawy prowadzonej przed sądem Okręgowym w Warszawie, I Wydział Cywilny pod sygn. akt: IC 1240/19 z pozwu [REDAKTOWANE] przeciwko Skarbowi Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli dotyczące roszczenia o nabycie nieruchomości w Swadzimiu (w związku z budową drogi krajowej S11). Biorąc pod uwagę, że organ odwoławczy zapewnił stronie możliwość przedłożenia dodatkowych dowodów w sprawie, o co

██████████ wnioskuje w piśmie z dnia 11 grudnia 2019 r., alternatywny wniosek o zawieszenie postępowania do czasu przedłożenia tych dokumentów stał się nieaktualny.

W ocenie GDOŚ dokumentacja została zgromadzona w stopniu wystarczającym do pełnego i prawidłowego rozpoznania sprawy. Po wnikliwym zbadaniu poprawności postępowania przeprowadzonego przez organ I instancji oraz mając na uwadze, że kompetencje orzecznicze organu odwoławczego nie sprowadzają się tylko do kontroli zasadności zarzutów podniesionych w stosunku do rozstrzygnięcia organu I instancji, lecz do całościowej analizy akt sprawy oraz kontroli merytorycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia, GDOŚ uchylił punkty: I.2.16), I.3.3., II.3. i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy, natomiast w pozostałej części utrzymał decyzję RDOŚ w Poznaniu w mocy. W dalszej części niniejszej decyzji organ odwoławczy uzasadnił powyższe zmiany wprowadzone w decyzji RDOŚ w Poznaniu oraz szczegółowo rozpatrzył i ustosunkował się do zarzutów ██████████.

Punktem 1 niniejszej decyzji organ odwoławczy uszczegółowił, zawarty w punkcie I.2.16) decyzji RDOŚ w Poznaniu, zakres kompensacji przyrodniczej za usuwane drzewa i krzewy oraz uzupełnił warunki dotyczące minimalizacji negatywnego oddziaływania na bielika *Haliaeetus albicilla*. W związku z zadeklarowanym przez inwestora w piśmie z dnia 4 września 2018 r. (odpowiedź na wezwanie RDOŚ w Poznaniu, znak: WOO-II.420.122.2018.JC.4, z dnia 5 lipca 2018 r.) zamiarem:

- wykonania kompensacji przyrodniczej siedliska 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*,
- wykonania dwóch platform lęgowych dla bielika *Haliaeetus albicilla*,

organ odwoławczy uznał za zasadne odpowiednie zmodyfikowane treści warunku.

W przypadku nasadzeń wprowadzono także obowiązek prowadzenia monitoringu stanu zdrowotnego nasadzeń, a w przypadku stwierdzenia obecności okazów obumarłych, ich uzupełnianie w stosunku 1:1.

W bezpośrednim sąsiedztwie przebiegu linii elektroenergetycznej, na jej przecięciu z doliną Warty, znajduje się strefa ochrony bielika *Haliaeetus albicilla*. W rejonie tym występują bardzo korzystne uwarunkowania siedliskowo-pokarmowe tego gatunku, związane z obecnością rozległych siedlisk leśnych, polnych i podmokłych, tj. nadrzecznych lasów, doliny Warty i stawów w Objezierzu, cechujących się obfitością ptaków, ryb, ssaków i bezkręgowców. Dodatkowo, tereny te nie są objęte intensywną presją osiedleńczą, mogąą przyczyniać się do fragmentacji siedlisk. Przy tego typu uwarunkowaniach bielik powinien stosunkowo łatwo zaadaptować się do obecności linii i nie wydaje się by porzucił rewiry, jednakże w opinii GDOŚ działanie polegające na budowie platform będzie miało charakter prewencyjny i mogący wzmocnić lokalną populację.

Organ odwoławczy uznał ponadto za zasadne określenie terminu wykonania nasadzeń zastępczych oraz platform lęgowych dla bielika.

W zreformowanym warunku I.3.3. decyzji RDOŚ w Poznaniu (punkt 2 niniejszej decyzji) doprecyzowano, że spirale typu „małego” muszą zostać zawieszane na obu przewodach odgromowych, podobnie jak spirale typu „dużego”.

Punktem 3 niniejszej decyzji doprecyzowany został, zawarty w punkcie II.3. decyzji RDOŚ w Poznaniu, zakres monitoringu porealizacyjnego śmiertelności ptaków.

W przypadku przedmiotowej inwestycji istotne będzie określenie faktycznego oddziaływania jakie generuje linia, jak również weryfikacja wdrożonych działań minimalizujących (ostrzegacze w postaci spiral typu „małego” i „dużego”). Przeprowadzenie monitoringu umożliwi

określenie reakcji ptaków, a także zmiany zachowań i śmiertelności, wynikające z eksploatacji przedsięwzięcia. Dlatego też, organ odwoławczy, dla porównania efektywności zamontowanych ostrzegaczy, uznał za zasadne nałożenie na inwestora obowiązku monitoringu odcinka linii o długości nie mniejszej niż 10 km, przebiegającego przez różnorodne siedliska (w tym zadrzewienia, obszary łąkowe lub rolne), na którym nie będą zamontowane ostrzegacze dla ptaków.

Wydłużono ponadto, do 3 okresów 12-miesięcznych (w 2, 3 i 4 roku od momentu uostatecznienia się decyzji), czas trwania monitoringu. Tak prowadzone badania pozwolą również odpowiedzieć na pytanie, czy występujące na tym terenie gatunki lęgowe przyzwyczajają się do linii wysokiego napięcia w swoim otoczeniu i nauczą się jej unikać. Natomiast dwuletni monitoring śmiertelności mógłby dać zafałszowane wyniki, co nie pozwoliłoby na sformułowanie właściwych wniosków.

Z uwagi na brak w rozstrzygnięciu organu I instancji szczegółów dotyczących metodyki nałożonych badań monitoringowych oraz konieczność zapewnienia odpowiedniego ich wykonania wskazano by projekt planowanej metodyki przedstawić do akceptacji RDOŚ w Poznaniu. Wskazano również, by ostateczny raport z interpretacją wyników monitoringu porealizacyjnego oraz ewentualny plan stosowania dodatkowych działań minimalizujących, w tym w szczególności w zakresie zamontowania ostrzegaczy w postaci obrotowych płytek, tzw. firefly, zaakceptowany przez RDOŚ w Poznaniu, został także przekazany do wiadomości GDOŚ.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych w odwołaniu stwierdzono, co następuje.

W odwołaniu [REDAKTOWANE] kwestionuje lokalizację linii 400 kV w obrębie należącej do niego działki [REDAKTOWANE] obręb ewidencyjny 302117_2.0015, Swadzim, której budowa koliduje z jego planami zagospodarowania tej nieruchomości tj. budowy budynku gospodarczo – turystycznego (pełniącego również funkcję hotelu). Prezentuje stanowisko, że wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach prowadzi do pozbawienia go prawa własności nieruchomości, podczas gdy tego rodzaju wywłaszczenie winno nastąpić za „słusznym odszkodowaniem” w odrębnym postępowaniu i winno być zwieńczone wydaniem odpowiedniej decyzji. Wadliwości postępowania przeprowadzonego przez RDOŚ w Poznaniu upatruje przede wszystkim w niewłaściwie przeprowadzonej analizie wariantowej przedsięwzięcia w raporcie ooś, która powinna uwzględniać w szczególności wpływ planowanej linii elektroenergetycznej na możliwość oraz sposób zagospodarowania nieruchomości skarżącego.

Fakt, że strona nie zgadza się z lokalizacją linii elektroenergetycznej nad jej nieruchomością nie może przesądzać o wadliwości zaskarżonej decyzji ani o wadliwości postępowania poprzedzającego jej wydanie. Organom administracji publicznej orzekającym w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań w zakresie sieci przesyłowej ustawodawca nie przyznał uprawnień do korygowania, zmiany lokalizacji inwestycji zaproponowanej przez inwestora, jak i oceny racjonalności czy słuszności koncepcji przedstawionej przez inwestora.

Biorąc pod uwagę specyfikę dużej inwestycji liniowej, szczególnie ważne staje się pogodzenie często sprzecznych interesów stron i lokalnych społeczności oraz dokonanie wyboru optymalnego wariantu, zapewniającego ochronę środowiska. Nie wszystkie żądania, leżące w interesie danej grupy lokalnej, mogą być uznane za słuszne. Szczególnie w przypadku dużej

inwestycji liniowej wprowadzenie zmiany lokalizacji przedsięwzięcia często nie stanowi o wykluczeniu danego oddziaływania, lecz o przeniesieniu konfliktu w inne miejsce.

Decyzja RDOŚ w Poznaniu z dnia 1 marca 2019 r. nie narusza prawa własności do nieruchomości gruntowych, bowiem nie daje inwestorowi żadnych praw do terenu będącego miejscem realizacji inwestycji. Na potrzeby uzyskania tej decyzji wnioskodawca nie musi legitymować się tytułem prawnym do nieruchomości, na których planowana jest realizacja przedsięwzięcia, a zatem roszczenia prawne nie mogą być skutecznie podnoszone w toku postępowania poprzedzającego jej wydanie. Potwierdza to Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie, który w wyroku z dnia 19 marca 2008 r., sygn. akt: II SA/Kr 1208/07, wskazał, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach „nie rodzi praw do terenu oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich. Legitymowanie się prawem do nieruchomości będzie badane dopiero na etapie wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę. W związku z tym zarzuty te mogą być rozpatrywane dopiero na tym etapie postępowania”.

Przedmiotowa inwestycja będzie realizowana w trybie tzw. specustawy przesyłowej, która reguluje przygotowanie i realizację strategicznych inwestycji w obszarze sieci przesyłowych, czyli m.in. budowę linii najwyższych napięć. Kwestie dotyczące naruszenia interesów właścicieli nieruchomości, które są przeznaczone pod realizację linii elektroenergetycznej (w tym dotyczące wywłaszczeń i odszkodowań), są regulowane przez przepisy powyższej ustawy, tym samym wykraczają poza przedmiot postępowania w sprawie określenia środowiskowych uwarunkowań przedsięwzięcia. Przepis art. 24 specustawy przesyłowej odsyła do wszystkich przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, jednak zakres odesłania winien uwzględniać cel regulacji, do której ma mieć zastosowanie. Specustawa przesyłowa jest zatem ustawą szczególną (*lex specialis*) w stosunku do ustawy o gospodarce nieruchomościami i z mocy art. 1 ust. 1 samodzielnie reguluje zasady i warunki przygotowania oraz realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, w tym samodzielnie reguluje warunki zapewnienia prawa do wejścia na teren nieruchomości dla prac związanych z remontami strategicznej inwestycji przesyłowej (por. art. 22 ust. 1 specustawy przesyłowej) oraz określa organy właściwe do orzekania w tych sprawach.

Zgodnie z art. 3 specustawy przesyłowej strategiczne inwestycje w zakresie sieci przesyłowych są celami publicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Natomiast w myśl art. 21 ust. 1 Konstytucji Rzeczpospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia, natomiast ust. 2 stanowi, że wywłaszczenie jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy jest dokonywane na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem. Biorąc pod uwagę, że zagadnienia dotyczące wywłaszczeń i odszkodowań w związku z realizacją przedsięwzięcia będą rozpatrywane na dalszych etapach procesu inwestycyjnego, zarzuty naruszenia Konstytucji w odniesieniu do ochrony prawa własności są bezpodstawne.

Rozpatrując sprawę w przedmiocie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach należy mieć na uwadze specyfikę wydawanego rozstrzygnięcia, które nie ma charakteru uznaniowego. Wyjaśnienia wymaga, że w postępowaniu administracyjnym, zgodnie z zasadą legalizmu, organ działa w granicach wniosku inwestora. Oznacza to, że w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, organ określa warunki realizacji przedsięwzięcia w wariantcie wnioskowanym przez inwestora lub, jeśli zachodzą ku temu przesłanki, odmawia określenia tych warunków. Jeśli więc w odniesieniu do wariantu proponowanego przez inwestora nie zachodzą okoliczności wykluczające możliwość wydania pozytywnej decyzji, określone w art. 80 ust. 2 i art.

81 ustawy o oś, wówczas organ jest zobowiązany do określenia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia w wariantcie wskazanym we wniosku. Taka sytuacja ma miejsce w ocenianym postępowaniu, w którym RDOŚ w Poznaniu określił środowiskowe uwarunkowania realizacji planowanego przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, tj. w wariantcie WP, po wykluczeniu, w toku oceny oddziaływania na środowisko, okoliczności uniemożliwiających wydanie decyzji dla tego wariantu. Merytoryczna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wykazała, że realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia, przy zachowaniu warunków określonych w decyzji z dnia 1 marca 2019 r. oraz w niniejszej decyzji, nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W takim przypadku organ wydający decyzję nie mógł wykraczać poza kompetencje związane z oceną planowanego przedsięwzięcia w zakresie wymogów ochrony środowiska, które określone są przepisami ustawy o oś. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ma na celu określenie środowiskowych uwarunkowań realizacji inwestycji, w tym wskazanie zagrożeń jakie mogą wystąpić w związku z tą realizacją oraz sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom. Organ prowadzący postępowanie administracyjne zmierzające do wydania omawianej decyzji, nie jest uprawniony do dowolnego określania lokalizacji, kształtu i zakresu planowanej do realizacji inwestycji. Jeżeli intencją wnioskodawcy była budowa linii elektroenergetycznej w wariantcie WP, a nie zaistniały przesłanki do odmowy rozstrzygnięcia o istocie sprawy, RDOŚ w Poznaniu zobligowany był do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z wnioskiem inwestora z dnia 12 kwietnia 2018 r.

Powyższe stanowisko znajduje poparcie w orzecznictwie sądów administracyjnych, które wskazują m.in., że: *rolą organu rozstrzygającego w sprawie uwarunkowań środowiskowych jest ocena dopuszczalności objętej wnioskiem inwestycji pod względem wymagań środowiskowych. Organ ten określa warunki korzystania z zasobów środowiskowych dla inwestycji sprecyzowanej we wniosku, o którego zakresie decyduje wnioskodawca. Stosownie więc wskazał organ, że nie posiada kompetencji do rozstrzygania w zakresie zaproponowanych rozwiązań technicznych, komunikacyjnych objętej wnioskiem inwestycji (...) czy też jej przebiegu. Poddaje (on) własnej ocenie z zakresu ochrony środowiska skonkretyzowaną we wniosku inwestycję, której dotyczy dołączona do wniosku dokumentacja, opierając się na wynikach raportu oceny oddziaływania na środowisko opracowanego dla inwestycji o określonych parametrach technicznych (por. wyrok NSA z dnia 23 lutego 2011 r., sygn. akt: II OSK 2516/10). Zatem propozycje zmiany lokalizacji projektowanej linii elektroenergetycznej z pominięciem działki o nr. ewid. [REDAKTOWANE] i zagospodarowania na te cele np. działek sąsiednich nie są rozpatrywane w ramach niniejszego postępowania.*

Ustosunkowując się z kolei do zarzutu [REDAKTOWANE] dotyczącego naruszenia art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy o oś w związku z art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy o oś, poprzez wybór wariantu proponowanego przez inwestora, który nie uwzględnia kwestii prawa własności do nieruchomości, której właścicielem jest strona, GDOŚ nie podziela stanowiska odwołującego się. Zgodnie bowiem z art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy o oś, raport o oś powinien zawierać opis analizowanych wariantów, w tym wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Zdaniem organu odwoławczego obowiązek ten został spełniony.

W raporcie o oś przeanalizowano cztery warianty realizacji przedsięwzięcia, w tym wariant proponowany przez wnioskodawcę WP o długości ok. 91,95 km z zastosowaniem 221 słupów a także trzy warianty alternatywnego przebiegu projektowanej linii: wariant W1 o długości ok. 98,25

km z zastosowaniem 237 słupów; wariant W2 o długości ok. 92,06 km z zastosowaniem 226 słupów; wariant W3 o długości ok. 94,75 km z zastosowaniem 229 słupów. Racjonalne warianty alternatywne dla przedmiotowego przedsięwzięcia polegają na innym przebiegu trasy linii elektroenergetycznej 400 kV niż w wariantcie inwestorskim z tym, że lokalizacje te różnią się od siebie tylko na niektórych odcinkach linii (str. 19-21 raportu oos). W raporcie oos przedstawiono porównawczą ocenę oddziaływania na środowisko wariantów WP, W1, W2 i W3 projektowanej linii 400 kV Piła Krzewina – Plewiska, przeprowadzoną metodą wielokryterialnej oceny bonitacyjnej. Jako kryteria oceny uwzględniono w niej czternaście najważniejszych uwarunkowań i oddziaływań możliwych do ujęcia ilościowego: długość linii; liczba budynków mieszkalnych w odległości mniejszej niż 100 m od osi projektowanej linii; liczba budynków mieszkalnych w pasie technologicznym projektowanej linii; łączna długość przebiegu projektowanej linii przez obszarowe formy ochrony przyrody; liczba pomników przyrody w pasie technologicznym linii; łączna powierzchnia wycinki lasów; łączna powierzchnia chronionych siedlisk przyrodniczych w pasie technologicznym; łączna powierzchnia chronionych siedlisk przyrodniczych leśnych przewidzianych do likwidacji; łączna powierzchnia chronionych siedlisk priorytetowych, łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* (91E0) do likwidacji; przebieg przez ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym (IBA); przebieg przez strefy ochronne ptaków szponiastych; potencjalna ingerencja projektowanej linii w kluczowe miejsca koncentrowania się ptaków wodnych (stawy w Objezierzu i w Oleśnicy k. Chodzieży); potencjalna ingerencja projektowanej linii w miejsca stanowiące ważne korytarze migracyjne nietoperzy (liczba przecięć z alejami, zadrzewieniami, ciekami); występowanie gatunków chronionych w pasie technologicznym (2 × 35 m). Dla kryteriów tych podano ich parametry oraz ocenę bonitacyjną w punktach, według skali określonej dla każdego z parametrów przyjmując, że im większa liczba punktów, tym większe oddziaływanie na środowisko w zakresie przyjętych kryteriów oceny i ich bonitacji. Z oceny przedsięwzięcia metodą wielokryterialnej oceny bonitacyjnej zamieszczonej w tabeli 77 „Porównawcza ocena oddziaływania na środowisko wariantów projektowanej linii 400 kV Piła Krzewina – Plewiska metodą wielokryterialnej oceny bonitacyjnej” (str. 391-395 raportu oos) wynika, że najkorzystniejszym wariantem pod względem oddziaływania na środowisko przyrodnicze i ludzi planowanej linii 400 kV Piła Krzewina – Plewiska jest wariant proponowany przez wnioskodawcę. Racjonalne warianty alternatywne w ocenie metodą wielokryterialnej oceny bonitacyjnej różnią się nieznacznie, przy czym najmniej korzystny jest wariant W2, głównie ze względu na przebieg nad budynkami mieszkalnymi i związane z tym przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu i pola elektrycznego oraz przejście przez strefę ochronną ptaka szponiastego.

Jak wynika z opracowań graficznych zamieszczonych w raporcie oos obrazujących lokalizację przedsięwzięcia i jego wariantów, w szczególności rysunku nr 4 „Położenie przedsięwzięcia na tle podziału administracyjnego”, każda trasa projektowanej linii elektroenergetycznej 400 kV (zarówno w proponowanym przez inwestora – wariantcie WP, jak i racjonalnych wariantach alternatywnych – wariantcie W1, W2 i W3), przebiega przez działkę o nr ewid. [REDAKTOWANE], obręb ewidencyjny 302117_2.0015, Swadzim. Zatem niezależnie od wyboru wariantu realizacyjnego, przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane będzie na ww. nieruchomości, której właścicielem jest strona, i tym samym w swych skutkach kształtowałyby tożsame uciążliwości.

Wbrew twierdzeniom strony, przedstawione w raporcie oos opisy wariantów realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia pozwoliły na przeprowadzenie pełnej i prawidłowej oceny

oddziaływania inwestycji na środowisko. Tym samym za bezpodstawną należy uznać argumentację [REDAKTOWANE], że zgromadzony materiał dowodowy nie dawał podstaw do określenia środowiskowych uwarunkowań przedsięwzięcia.

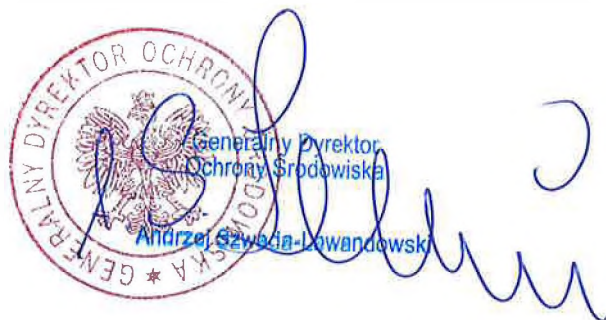
Niezasadne są również zastrzeżenia skarżącego w zakresie naruszenia art. 107 § 1 pkt 6 Kpa, bowiem decyzja zawiera uzasadnienie faktyczne i prawne dotyczące analizy wariantowej, do zagadnień tych RDOŚ w Poznaniu odniósł się na str. 9 decyzji.

Kopie dokumentów przedłożonych przez pełnomocnika strony pismem z dnia 24 czerwca 2022 r. dotyczą sprawy cywilnej z pozwu [REDAKTOWANE] przeciwko Skarbowi Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli dotyczące roszczenia o nabycie nieruchomości w Swadzimiu (w związku z budową drogi krajowej S11). Zdaniem GDOŚ nie są one istotne dla ustalenia okoliczności faktycznych niniejszego postępowania, bowiem na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zagadnienia związane z naruszeniem interesów właścicieli nieruchomości, które są przeznaczone pod realizację linii elektroenergetycznej, nie są rozpatrywane.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

- Niniejsza decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Strona może wnieść skargę na niniejszą decyzję, zgodnie z art. 50 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329, ze zm.), dalej ustawa ppsa. Skargę wnosi się na piśmie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji;
- wnosząc skargę na niniejszą decyzję strona, zgodnie z art. 230 ustawy ppsa, obowiązana jest do uiszczenia wpisu od skargi w kwocie 200 zł. Strona, co wynika z art. 239 ustawy ppsa, może być zwolniona z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych;
- stronie, zgodnie z art. 243 ustawy ppsa, może być przyznane, na jej wniosek, prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych.

Generalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
Andrzej Szewcuk-Lowandowski

Otrzymują:

1. Pan [REDAKTOWANE], adwokat, pełnomocnik [REDAKTOWANE], Grzybkowski Guzek i Partnerzy – Adwokacka Spółka Partnerska, ul. Dominikańska 3, 61-762 Poznań;
2. Polskie Sieci Elektroenergetycznych S.A., ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin – Jeziorna;
3. pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 49 Kpa.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 79, 60-529 Poznań;
2. Minister Infrastruktury, ul. Chałubińskiego 4/6, 00-928 Warszawa.